

Mikä suoja matkailijalle?

Katariina Kainulainen, infektiolääkäri, HUS

Eeva Pekkanen, terveydenhoitaja, THL



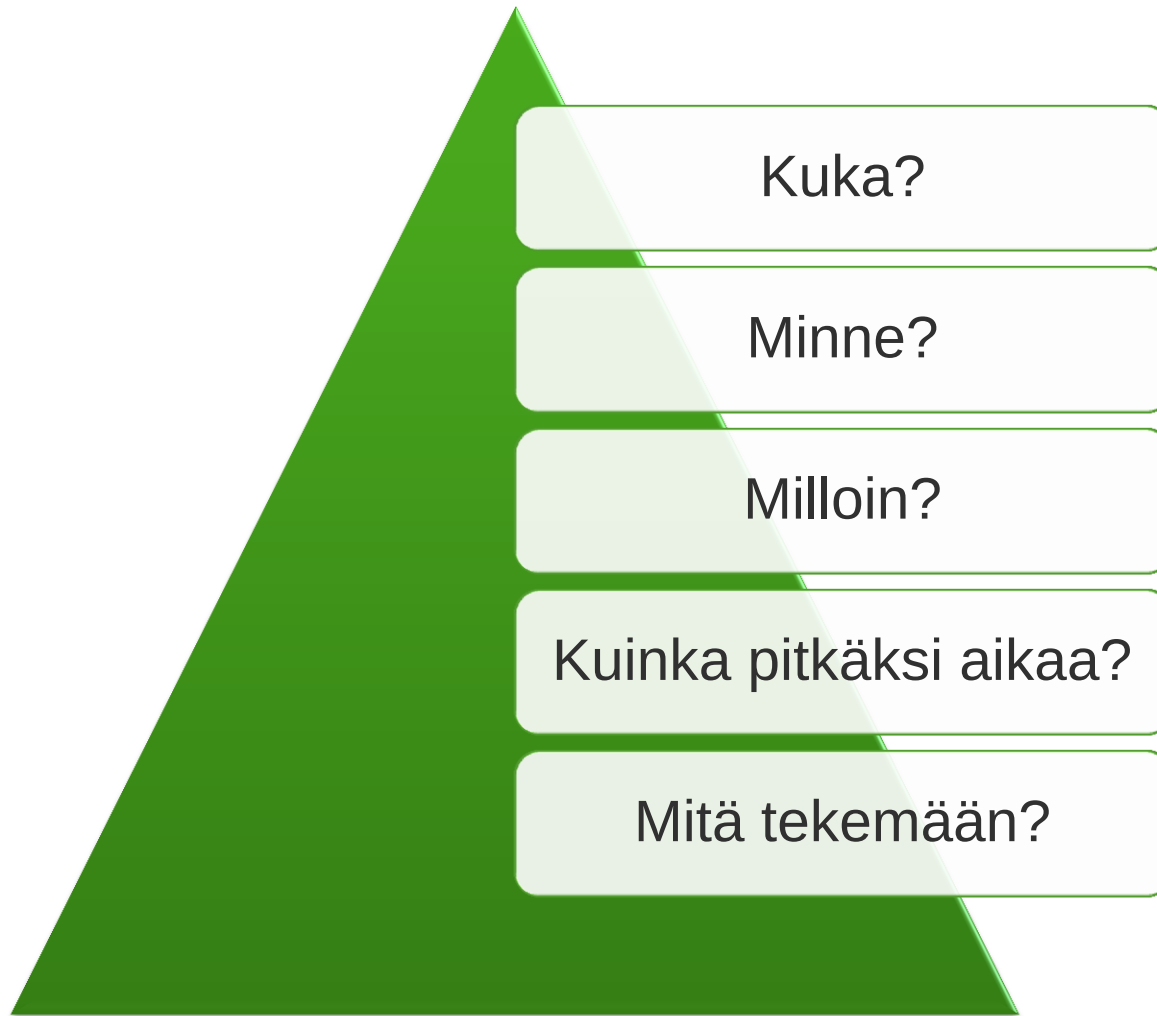
TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAITOS



Sidonnaisuudet

- Eeva Pekkanen
 - Terveystenhoitaja, THL
 - Luentopalkkioita (GSK, Crucell, Janssen, Filha, SMAL, CIMO)
 - Ei elinkeinoelämän tukemia kongressimatkoja vuoden 2011 jälkeen
- Katariina Kainulainen
 - Dosentti, infektiosairauksien erikoislääkäri, HUS
 - Matkailijan terveysoppaan päätoimittaja, THL
 - Koordinoiva lääkäri, SOS International
 - Kongressimatkoja (Pfizer, MSD)
 - Luentopalkkioita (Orionpharma, GSK, Pfizer, Filha)

Matkailuneuvonnan avainkysymyksiä



INFEKTIOAUDIT

Ohjeet ja säädökset

**Matkailijan
terveysopas**

Torjuntaohjeet
mikrobeittain

Näytteiden
lähettämisohejeet

Ilmoittamisohjeet

Säädökset

Ohjeita
terveydenhuollolle

Yleiset ohjeet

Matkailijan terveysopas

Matkailijan terveysopas on Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen toimittama, suomalaisten asiantuntijoiden kanssa laadittu sähköinen käsikirja terveydenhuollon ammattilaisille, matkailijoille ja matkailualalla työskenteleville.

Matkailijan terveysopas



Ajankohtaisia päivityksiä

- Keltakuumerokotussuositukset ja -rokotustodistusvaatimusten osalta. (30.6.2017) Keltakuumeetilanne ja rokotukset myös WHO:n sivuilta.
[Maittainen luettelo A-I, J-P, Q-Z](#)
- Korkean polioriskin maihin yli 4 viikoksi matkustavien tul...

MATKAILUTERVEYSUUTISIA

Mallorcan Palmanovan alueella
matkaajia sairastunut legionelloosiin
24.10.2017

Suomalaisten matkailijoiden
infektioriskejä on arvioitu
tutkimuksessa
17.10.2017

Ruttoa Madagaskarilla –
matkailijoiden riski pieni
9.10.2017

Legionelloosia edelleen Dubain
matkaajilla
27.9.2017

Tuhkarokkoepidemia Italiassa jatkuu
edelleen – huolehdita rokotussuosituksesta

Miten löydän:

- www.thl.fi/matkailijanterveysopas
- Google: matkailijan terveysopas
- Terveysportti: Matkailija-sovellus

Nigeria

Keltakuume

Maassa esiintyy keltakuumetta (ks. [3](#)). Rokotusta suositellaan kaikille matkailijoille. Keltakuumeen esiintymisalueella tulee myös aina suojautua hyttysiltä [15](#).

Todistus rokotuksesta vaaditaan 1 vuotta täyttäneiltä matkailijoilta, jotka saapuvat maista, joissa on keltakuumeen esiintymisen riski (ks. kartassa [4](#) merkityt maat). WHO:n mukaan yksi annos rokotetta antaa elinikäisen suojan, eikä tehostetta tarvita. Maa saattaa kuitenkin vaatia todistuksen 10 vuoden sisällä otetusta keltakuumerokotteesta.

Malaria

P. falciparum -malariaa esiintyy ympäri vuoden koko maassa. Koska malarian riski on erittäin suuri, estolääkitys tarvitaan aina. Malarian lääke-ehkäisy: meflokiini (ks. [13](#)) tai atovakoni + proguaaniili (ks. [13](#)) tai doksisykliini (ks. [13](#)). Lääke-ehkäisyn lisäksi on tärkeää suojautua hyttysiltä [13](#).

Kaikille suositeltava rokotesuoja

Keltakuume (ks. [3](#)), kurkkumätä-jäykkäkouristus (dT) (ks. [5](#)), MPR (ks. [6](#)), polio (ks. WHO:n erityissuositus 12 kk tehostevälistä matkailijoille, jotka ovat aikeissa oleskella maassa yli 4 viikkoa [16](#)), hepatiitti A (ks. [7](#))

Riskinarvion perusteella harkittava rokotesuoja

Hepatiitti B (ks. [8](#)), kolera (ks. [14](#)), lavantauti (ks. [9](#)), meningokokki (ks. [17](#)), kausi-influenssa (ks. [10](#))

Muista myös

Muistilista maaluettelon tueksi (ks. [11](#))



Matkavakuutus

Akuutti matkasairaus

- Korvataan myös kotiinkuljetus

Olemassa oleva sairaus

- Vain akuuttihoito
- Ei kotiinkuljetusta

Tutkimukset tai hoito kesken

- Ei lainkaan korvauksia

Eurooppalainen sairausvakuutus-kortti

- Hoito paikallisessa sairaalassa
- Ei kotiinkuljetuskustannuksia

Matkailijan tavallisimmat infektiot

Matkaripuli

Hengitystie-
infektiot

Matkailijan riski saada ESBL-bakteeri Intiasta

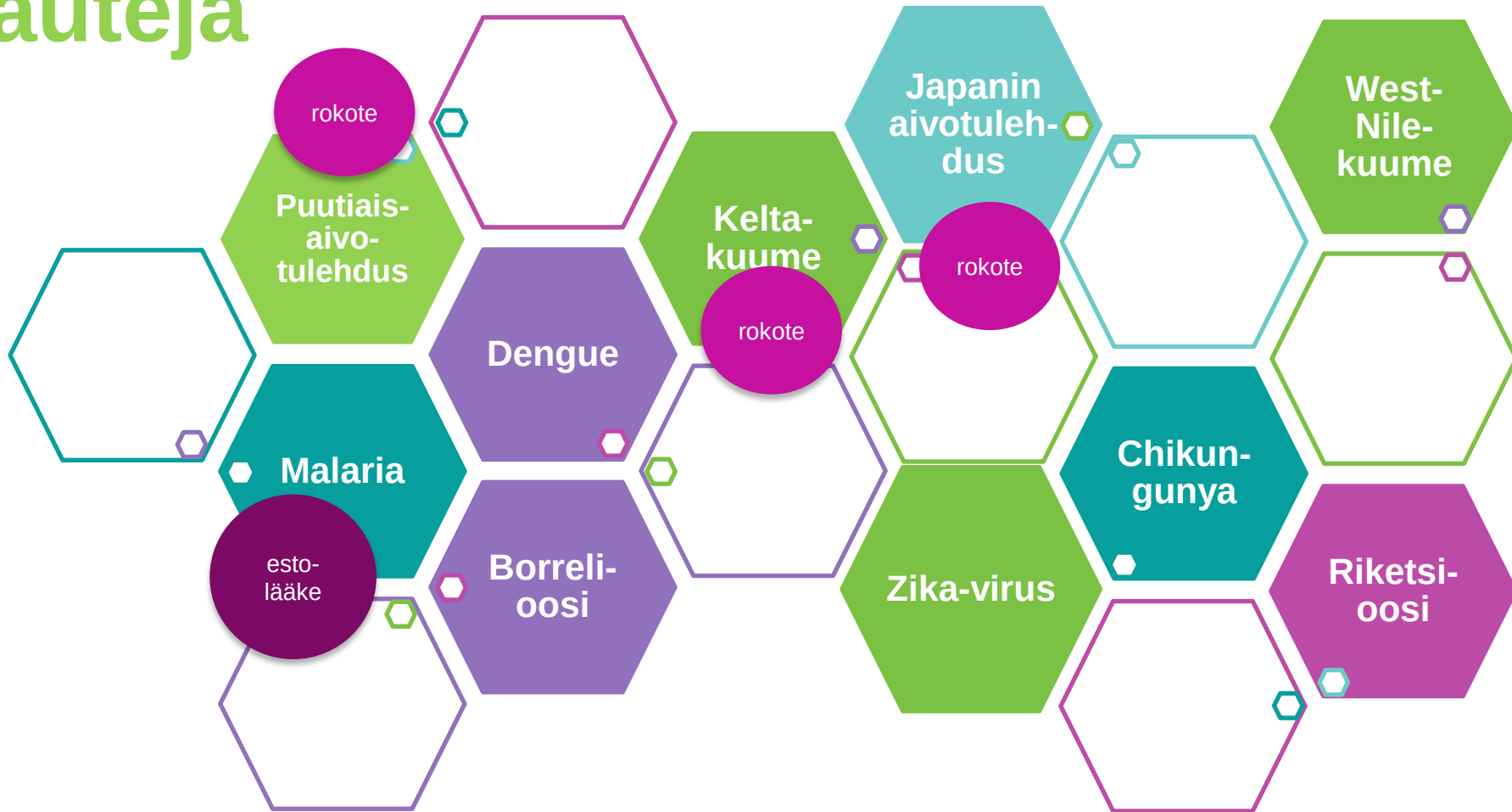
Kantele ym CID 2015

Terveenä
23%

Matkaripuli
47%

Matkaripuli
+ mikrobi-
lääkekuuri
80%

Hyttysten ja punkkien levittämiä tauteja



Kaikkialla tarvittava rokotussuoja

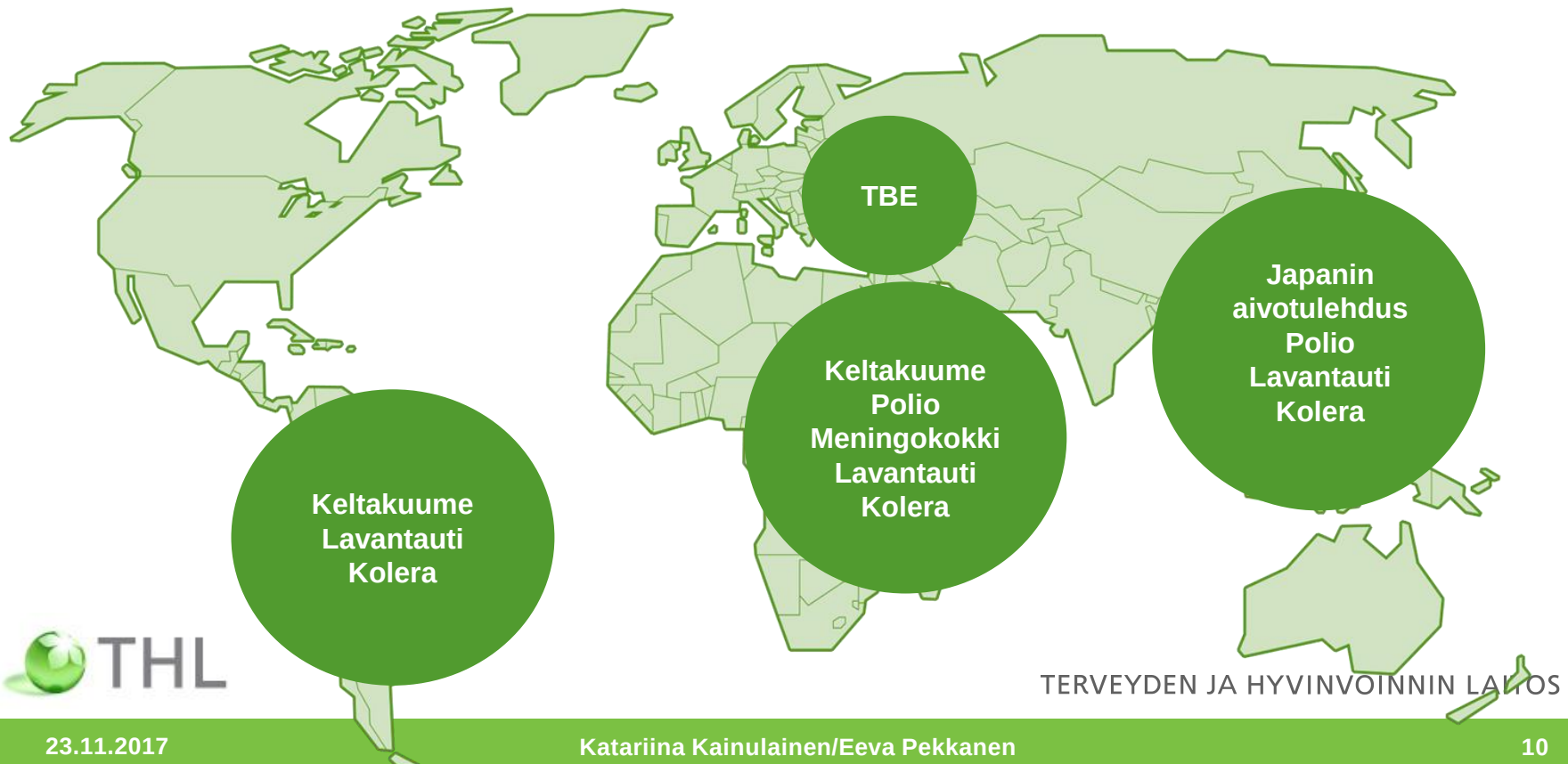
- MPR (tuhkarokko-sikotauti-vihurirokko)
- dT (kurkkumätä-jäykkäkouristus)

Kaikissa maanosissa harkittava rokotussuoja

- Kausi-influenssa
- Hepatiitti A
- Hepatiitti B

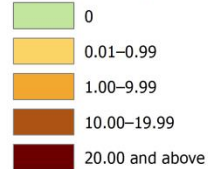
Joissakin maissa harkittava/vaadittu* rokotussuoja

- Keltakuume*
- Polio
- Puutiaisaivotulehdus (TBE)
- Meningokokki
- Japanin aivotulehdus
- Lavantauti
- Kolera



Euroopan tuhkarokkotilanne

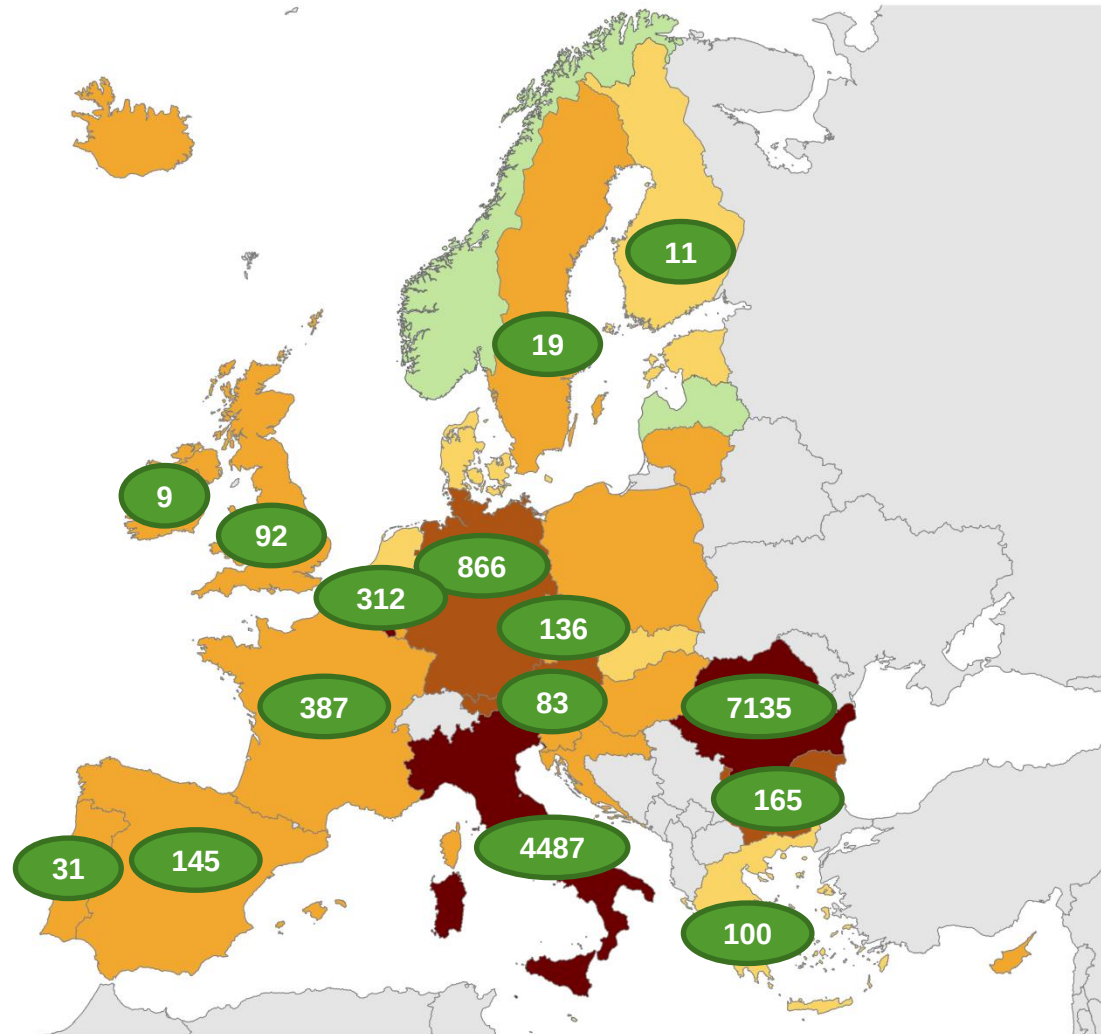
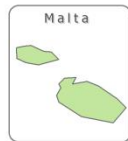
Measles cases per million



No data

Not included

Tapauksia
v. 2017



ECDC: Measles notification rate, June 2016 - May 2017

Kyläilymatka Nigeriaan

- Raskaana oleva äiti (rv 16) kuukauden kuluttua sukuloimaan
- Oleskelun kesto 3 kuukautta
- Äiti muistelee saaneensa myös keltakuumerokotuksen joitakin vuosia sitten, mutta rokotuskorttia ei löydy

Polio - WHO:n erityissuositus

Matkailijan terveystopas

14.8.2017

Toimitus

Lista maista, joihin matkustettaessa tulee ottaa poliorokote, jos näissä maissa oleskelu kestää yli 4 viikkoa ja edellisestä rokotuksesta on kulunut yli 12 kuukautta, ks. tarkemmin WHO:n erityissuositus [1](#). Jos oleskelu näissä maissa kestää alle 4 viikkoa, tehostetta ei tarvita.

1.9.2015 jälkeen tehdyt muutokset merkitty listaan. 10.3. 2016 listalta on poistettu Etiopia ja Mali. 8.12.2016 listalta on poistettu Etelä-Sudan, Irak, Israel ja Somalia. 14.8.2017 listalta on poistettu Päiväntasaajan Guinea

Afganistan	
Guinea	lisätty 11.9.2015
Kamerun	
Keski-Afrikan tasavalta	lisätty 8.12.2016
Kongon demokraattinen tasavalta	lisätty 15.6.2017
Laos	lisätty 19.10.2015
Madagaskar	lisätty 8.10.2015
Myanmar	lisätty 11.12.2015
Niger	lisätty 7.10.2016
Nigeria	
Pakistan	
Syyria	lisätty 14.6.2017
Tšad	lisätty 7.10.2016
Ukraina	lisätty 11.9.2015

Saudi-Arabia saattaa vaatia todistuksen poliorokotuksesta, varsinkin pyhiinvaellusten aikaan.

Matkailijan terveystopas, liite 8

TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAITOS

Keltakuumerokote

Vihreä alue

- Keltakuumeriski on huomattava
- Rokottamista suositellaan aina
- Jos ei voi rokottaa, matkakohteen vaihto!?
- Jos kuitenkin matkustaa, todistus, miksi ei rokotettu (ei takaa maahan pääsyä)

Ruudutettu alue

- Rokotusta ei yleensä tarvita, harkitaan yli viikon oleskeluun maaseudulla jos ei ole estettä (ikä, immunosuppressio)

Valkoinen alue

- Ei keltakuumeeseen riskiä



Rokottaminen raskauden aikana

Elävät
heikennetyt
rokotteet
kontraindisoituja

- Riskinarvion perusteella voidaan harkita (esim. keltakuume)

Muut
rokotteet

- Influenssa kansallisessa ohjelmassa
- dT tulee antaa
- Muut, jos riski sairastua ilman rokotetta
 - pneumokokkrokote riskiryhmässä
 - matkustaminen suuren riskin alueelle: esim. hepatiitti A, JE, rabies, meningokokki, polio

TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAITOS

Kansainvälinen rokotustodistus

Todistus, jos ei rokotetta voida antaa

Liite 4. Todistusmalli kansainvälisen rokotuskortin liitteeksi, jos keltakuumerokotusta ei voida antaa

Matkailijan terveysopas

16.12.2016

Toimitus

Avaa tulostettava versio tästä: [1](#)

Certificate of exemption

This is to certify that

Mr / Mrs / Miss.

date of birth

has not been vaccinated against yellow fever because of / due to

and the vaccination therefore is contraindicated.

Date

Physician.

Muista leima tähänkin!

INTERNATIONAL CERTIFICATE OF VACCINATION OR REVACCINATION AGAINST YELLOW FEVER		CERTIFICAT INTERNATIONAL DE VACCINATION OU DE REVACCINATION CONTRE LA FIÈVRE JAUNE	
This is to certify that [name] Je soussigné(e) certifie que [nom] <i>MATTI MATKUSTAJA</i>		date of birth né(e) le <i>10 June 1986</i> sex sexe <i>M</i>	
whose signature follows dont la signature suit <i>Matti Matkustaja</i>			
has on the date indicated been vaccinated or revaccinated against a été vacciné(e) ou revacciné(e) contre la fièvre jaune à la date		yellow fever. indiquée.	
Date	Signature and professional status of vaccinator Signature et titre du vaccinateur	Manufacturer, name and batch no. of vaccine Fabricant du vaccin, nom et numéro du lot	Certificate valid from, date until, date Certificat valide du, date au, date
<i>15. Feb 2017</i>	<i>Raimo Peltola PHN</i>	<i>SANOFI PASTEUR STAMARIL M51304</i>	<i>25. Feb 2017 side of person vaccinated</i>

Matkailijan terveysopas 2017, liite 3

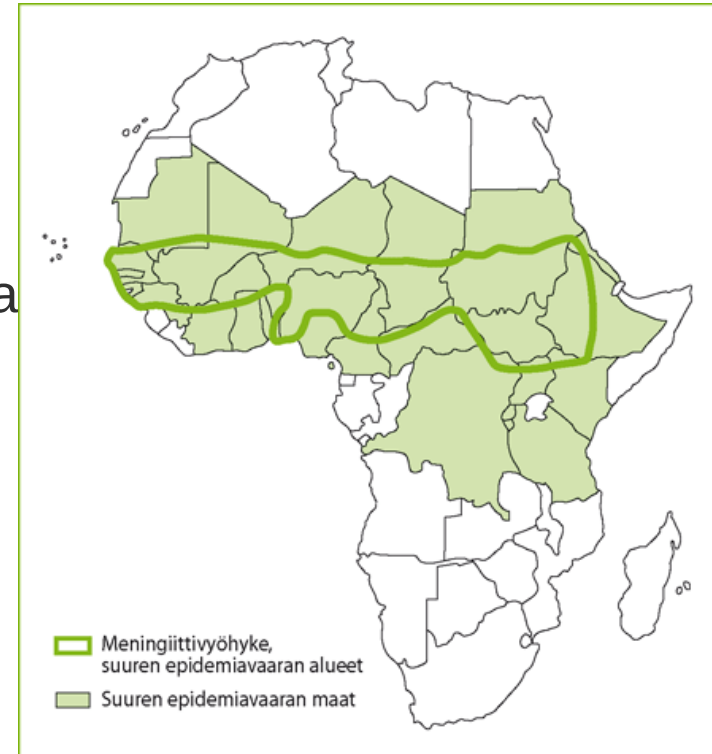


TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAITOS

Meningokokki ACWY -konjugaattirokotteet

- Menveo
 - 2 vuotta täyttäneille yksi annos
- Nimenrix
 - 6 viikon – 12 kk:n ikäisille kolme annosta
 - 1 v täyttäneille yksi annos

Tehoste 3–5 vuoden kuluttua



Matkailijan terveysopas 2017, Duodecim ja THL

Turistimatka Brasiliaan 2 viikkoa

- 63-vuotias mies lähdössä Rio de Janeiroon
- Tarkoitus vierailla Iguacun putouksilla

Keltakuumeetta Brasiliassa uusilla alueilla



Confirmed cases of locally-acquired yellow fever, as of 31 May 2017

States with confirmed locally-acquired cases since 6 January 2017

Area at risk for yellow fever transmission

Area considered at no risk for yellow fever transmission

Federal state ★ State capital city



ECDC. Map produced on: 05 Jun 2017
ECDC map maker: <https://emma.ecdc.europa.eu>

Immuunipuutteisen rokottaminen

Vakavan haitan riski
(elävät heikennetyt
rokotteet)

Rokotteen huonompi
teho (kaikki rokotteet)

Aikuisten eläviä heikennettyjä
rokotteita:
MPR, keltakuume, po-lavantauti,
vesirokko

Immuunipuutteisen rokottaminen

Potilas tulisi rokottaa
hetkellä, jolla
immunosuppressio-
mahdollisimman
vähäinen!

=Usein ennen hoitoja
tai 1. rauhallisessa
vaiheessa!

Lääkkeiden tauotus ennen elävän heikennetyn rokotteen antamista?

VAROTOIMET

Glukokortikoidihoito

Saa rokottaa, jos

annos vastaa prednisonia annos > 20 mg/vrk mutta hoitoaika alle 2 viikkoa hoidon lopettamisesta (mukaan lukien pulssihoito) on kulunut vähintään 3 kk

Biologinen hoito

Ennen rokottamista lääketauko, jonka pituus riippuu puoliintumisajasta

Puoliintumisaikoja (tauon pituus = $5 \times$ puoliintumisaika):

Adalimumabi 15 vrk (75 vrk)

Etanersepti 5 vrk (25 vrk)

Golimumabi 14 vrk (70 vrk)

Infliksimabi 10 vrk (50 vrk)

Sertolitsumabipegoli 14 vrk (70 vrk)

Abatasepti 14 vrk (70 vrk)

Belimumabi 19 vrk (95 vrk)

Rituksimabi 20 vrk (100 vrk)3

Tosilitsumabi 13 vrk (65 vrk)

Anakinra 0,4 vrk (2 vrk)

Biologinen lääke aloitetaan aikaisintaan 2 viikon (mieluummin 4 viikon) kuluttua rokotuksesta

Perinteiset reumalääkkeet

Immunosuppressiivisista reumalääkkeistä seuraavia ei tarvitse tauottaa: atsatiopriini, leflunomidi, metotreksaatti, syklofosfamidi, syklosporiini, podofyllotoksiini

Reppumatka Aasia

- 21 v. mies lähdössä reppumatkalle yksin 3 kk:ksi
- Matkakohteina Thaimaa, Laos ja Kambodza
- Käynyt armeijan 2 v. sitten

Japanin aivotulehdus

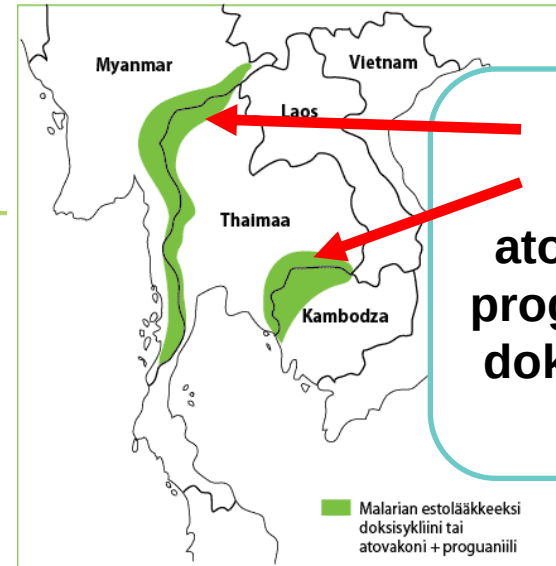


Matkailijan terveysopas 2017, THL ja Duodecim

- Tartunta hyttysen välityksellä
- Matkailijalla harvinainen
 - <1/ miljoona matkailijaa
 - Maaseudulle matkustettaessa riski suurempi
- Ixiaro
 - 2 kk-3v puolet aikuisen annoksesta
 - 3 v täyttäneille aikuisen annos
 - Tehosterokote: kolmen annoksen jälkeen 6-10 vuoden kuluttua

Malarian estolääkitys Aasiassa

Suurimmassa osassa Aasiaa
estolääkitystä suositellaan, jos
yöpyy malaria-alueella yli viikon



Vain
atovakoni +
proguaniili tai
doksisisyliini

Muualla
meflokiini tai
atovakoni +
proguaniili tai
doksisisyliini

Rabies

Tappava tauti, joka aina estettävissä

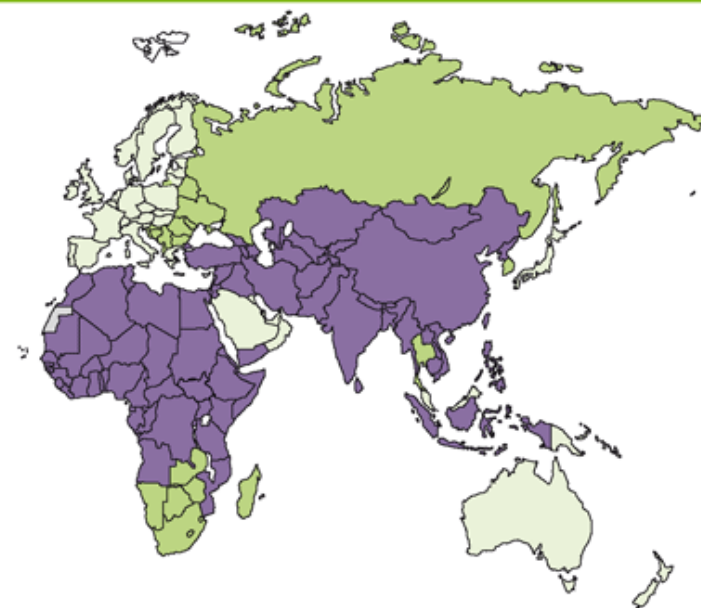
Tartunta nisäkkään syljestä

- Purema tai limakalvon nuolaisu
- Useimmiten kulkukoira

Tiedettävä, miten toimia pureman jälkeen

- Ensiapu
- Rokote- ja vasta-ainehoito

Myös ennalta ehkäisevää rokotesarjaa voi harkita



Rabieksen tartuntavaara

- Vähäinen tai ei ollenkaan
- Kohtalainen tartuntavaara
- Suuri tartuntavaara

Matkailijan terveysopas 2017, THL ja Duodecim

Rokottaminen - Rokottaminen - THL - Google Chrome

Turvallinen | https://www.thl.fi/fi/web/rokottaminen

Sovellukset Google 404 Not Found Etusivu - Terho Terveyden ja hyvinvoinnin Matkailijan terveysop Disease information Yhteystiedot Etusivu - Rokottaminen Terveysportti Etusivu - Infektio tauti Muut kirjanmerkit

AJANKOHTAISTA AIHEET PALVELUT JA ASIOINTI TUTKIMUS JA ASiantuntijatyö TILASTOT JULKAISUT THL

ROKOTTAMINEN

Ajankohtaista Käytännön ohjeita Eri ryhmien rokotukset Rokotteet Hyödyt ja haitat Kansallinen rokotusohjelma Yhteystiedot

THL.FI > AIHEET > ROKOTTAMINEN



Maailmanlaajuisesti rokotukset ovat heti ravinnon ja puhtaan veden jälkeen tärkein terveyteen vaikuttava tekijä.

VESIROKKO JA VESIROKKOROKOTUKSET **KOULUTUSKALENTERI**

AJANKOHTAISTA

Rokotus- ja matkailuterveysneuvonnan puhelin terveydenhuollon ammattilaisille

Puh. 029 524 6060
arkisin klo 10-12